

Instituut voor
Onderzoek & Innovatie
Kenniscentrum
Talentontwikkeling

Schoolcijfers, een tweede natuur

Het RAAK-Internationale Onderzoeksprogramma *Schoolcijfers, een tweede natuur* is gericht op het versterken van de data-geletterdheid en het handelingsrepertoire van leerkrachten in het basisonderwijs. Doel van het programma is dat (aankomende) leerkrachten en schoolleiders data uit schoolfeedbacksystemen leren analyseren, gebruiken en toepassen en op basis daarvan hun handelingsrepertoire, gericht op het planmatig bevorderen van leerlingenprestaties, verrijken. Het belangrijkste eindproduct bestaat uit een op maat ontworpen methodiek rondom het gebruik van schoolfeedbacksystemen (informatiesystemen) en het versterken van het handelingsrepertoire voor de participerende basisscholen en Pabo's.

Centrale vraagstelling van het project is *'Hoe kunnen professionals in het primair onderwijs zich bewamen in het analyseren, interpreteren en gebruiken van data uit schoolfeedbacksystemen voor het versterken van hun handelingsrepertoire dat gericht is op het planmatig werken met leerlingen, en hoe kunnen lerarenopleidingen (Pabo's) toekomstige professionals hierin opleiden?'*

Uitgangspunt voor het project is de ondersteuningsvraag van Rotterdamse basisscholen die weliswaar werken met diverse en verschillende schoolfeedbacksystemen, zoals bijvoorbeeld Cito, Lekker Fit!, Sociale Competentie Observatie Lijst (SCOL), het volgsysteem ZIEN (sociaal-emotionele ontwikkeling), PRAVOO (leerlingvolgsysteem voor de kleutergroepen) en de Jeugdmonitor van de GGD (lichamelijke en psychische gezondheid), maar ook kennis en vaardigheden willen ontwikkelen om deze informatiesystemen te analyseren en te gebruiken voor schoolontwikkeling. De innovatievraag van de scholen is gericht op het grip krijgen op het brede scala aan data dat zij rond elk kind verzamelen. Niet alleen de informatie uit deze systemen dient daarbij te worden betrokken, maar ook de eigen kennis van de leerkracht over het kind zoals de thuissituatie of de leerstijl. Op basis van deze geïntegreerde data willen de schoolteams betere handelingsplannen kunnen maken en uitvoeren, zowel op het niveau van de groep als op het niveau van de individuele leerling. De basisschool kan vanuit deze houding met meer inzicht en onderzoekkennis betere beleidsaccenten leggen op het gebied van schoolontwikkeling en effectiever vorm geven aan planmatig werken.

In een internationaal samenwerkingsverband van vier basisscholen in Rotterdam en Antwerpen, ondersteund door een netwerk van kennispartners (Hogeschool Rotterdam, Erasmus Universiteit Rotterdam (RISBO), CED-groep, Universiteit van Antwerpen/Belgische Hogeschool) wordt schoolontwikkeling met behulp van een methodiek voor schoolfeedback bevorderd. Kern van het onderzoek vormen vier casestudies: drie ontwikkelscholen in Rotterdam en een referentieschool in Antwerpen. In deze cases wordt schoolontwikkeling op basis van een schoolfeedbackmethodiek onderzocht en bevorderd en worden effecten gemeten. Voor de effectmeting wordt een set van indicatoren opgesteld en worden nul-, tussen- en eindmetingen verricht.

Het project is innoverend, ontwikkelt nieuwe praktijkgerichte kennis en vaardigheden die de professionals in het werkveld en op de pabo-opleidingen rechtstreeks zelf kunnen inzetten en kent een ontwikkelingsgerichte aanpak. In slagvaardige schoolsupportteams, bestaande uit leerkrachten en intern begeleiders van de basisschool, docenten, studenten en onderzoekers van de HR en Universiteiten, beoogt het project bovenstaande vraagstelling te onderzoeken en beantwoorden. Het project leidt tot een compleet evidence based trainingspakket voor data-gebruik in (groeps)plannen dat wordt ingezet in de onderwijspraktijk en de Pabo-opleidingen van de HR en Erasmus Universiteit.

Met het bevorderen van kenniscirculatie wordt vooral het innovatief vermogen van scholen en schoolontwikkeling gestimuleerd. Deze kenniscirculatie en onderzoek worden concreet vorm gegeven in schoolsupportteams. Zij verrichten gezamenlijk onderzoek om de vraag die leeft bij basisscholen nader te exploreren. Vanaf de start van het project vindt deze kenniscirculatie plaats. Door vervolgens al aanwezige informatie in de vorm van data, documenten en rapportages goed in kaart te brengen, het verzamelen van extra informatie en het toegankelijk maken daarvan voor de teamleden, ontstaat een verhelderend inzicht in de stand van zaken op de basisschool.

*Project- en onderzoeksleiding Anne van der Kooi en Willem de Vos
Lectoraat Brede School; Kenniscentrum Urban Talent Hogeschool Rotterdam*